Թանգարանի Էֆրատ

ՄԻՈՆԱՏԻՒ

ՈՒՄՈՒՐԸ ԲՕԼԻԹԻԳԸՑՑԷ ՎԷ ՄԷՎԱՏՏԸ ՍԱՌՈՒԷ

ՍԷՓԻՋԻՆՃԻ ՍԷՆԷ ١٢٩٠ ԲՐԻՊԻԼ ԷՎՎԷԼ ١٤ | 1873 ԱՊՐԻԼ 28 ՃԻՒՍԱ ԻՐԹԼՍԻ ԱԽՇԱՄ | ԱԼԱՖՐԱՆԿԱ ՄԱՑԻՍ 10 | ԴԻՄԷՐՍ 2184

Թանգարանի էֆրատ սկսեալ է 300 նիւսխէ վերածիլ, սէնէվի գըյմէթի իսթանպօլ իշին 250 արշ. վէ տալիք տալուղը 125 արշ. վէ Թաշրալար իշին բօրթա բարասը էյինէ գլարագ, սէնէվի գըյմէթի սազ ագէ 250 վէ տալիք տալուղը առէր 125 գրշ. առար։

Վէ գէհէր նիւսխէսի 40 բարաս առ գարար։

Գանգրենէի էրիսիպելասի, ամանգ, ամանգ, ամանգ

ԱՅԺՄ ԱՅՍՕՐ.

Շու աթիտէքի տիգդաթա չաեան մէքթուպ, Գեր. Խորէն սրբազան թարաֆընտան, Սրբազն Պատրիարք հայր հազրէթլէրինէ թագ տիմ գելընմէշ տբր.

Բարձրաշնորհ Սրբազան տէր,
Եւ մեծապատիւ Անդամք Ազգային Կեդրոնական Վարչութեան.

Պատիւ ունեցայ ընդունիլ Բ. Սրբազնութեանդ 19 ապրիլ ամսաթուոյ գրութիւնը, յորում նախորդ ամսոյ 26 ին առիս ուղղեալ նամակին պատասխան առած չըլլալս՝ անոր պարունակութիւնն ընդունելուս ապացոյց համարելով՝ կը հրաւիրէք զիս փութալ յԱռաջնորդական Աթոռն Զմիւռնիոյ։

Եւ այնպէս կը վարկանիմ, Սրբազան Տէր, թէ մարտի 26 ին ինձ ուղղուած նամակին հարկ չէր մնացած պատասխանել, քանի որ նոյն գրութեան ինձ զրկուած օրն արդէն բարեհաճեցաք անձամբ առ մեզ հրամայել 'ի Պէշիքթաշ, ինչպէս որ կը յիշէք անտարակոյս, և վերոյիշեալ նամակին պարունակութենէն տարբեր անօրինութիւն մը ընել, թաղեցի քանի մը վսեմապատիւ սէյիրու ներկայութեանը, անօրէնութիւն՝ զոր բերանացի խոստանալիդ բաւական շդատելով, յետոյ և գրկնակի գրութեամբք ևս 'ի 28 մարտի հաստատեցիք, ոչ միայն ինձ այլ և պատուարժան թաղական խորհրդոյն, հրամայելով որ հաղորդեն համայն թաղեցւոց 'ի գիտութիւն և յանդուրժութիւն։

Թէ լուութիւնը հաւանութիւն կը համարիք. Բարձրաշնորհ Տէր, կարծեմ թէ պէտք էր այն ընդունուիր յաչս Ձեր երկրորդ գրոյն նկատմամբ, զոր յղեցիք մեզ առաջինն անաչքապէս եռեւէն 'ի 28 մարտի, և որով խոստացաք մեզ, իբրև Պատրիարք Կոստանդնուպօլսոյ՝ մեր վրայ թողուլ Պէշիքթաշի քարոզչութեան անունը։ Այսու ուզեցիք մասամբ իւրք կատարած բլլալ թաղեցւոյն խնդիրքը, որք կրկնակի յընդհանուր ժողով գումարուելով ինքնաբերաբար, կը թախանձէին 'ի Ձէնջ և 'ի մէնջ որ իրենց քարոզչութեան պաշտօնը չը թողունք, ինչպէս որ թախանձած էին տարի մը առաջ Ռոստոմթօյի առաջնորդ ընտրուած ժամանակիս։ Ձեր այդ հաշտարար առաջարկութիւնն ընդունեցայ ևս այն օր, և Ձեր խոստմանն 'ի պատասխանի ոչ դանդաղեցայ խոստանալ և ևս՝ որ յանձն առնում Պէշիքթաշի քարոզչութեանն հետ 'ի միասին Զմիւռնիոյ Առաջնորդութիւնը, եթէ յայտնիմ հասկնալ Պէշիքթաշի բարեպաշտ հասարակութիւնն յընդունելութիւն անօրինութեան Բ. Սրբազնութեանդ։

Եւ մինչ ես իմ խոստմանս հաւատարմութեամբ՝ անձնական գործերս կարգադրելու զբաղած՝ կը պատրաստուէի իմ հնդամեայ հոտիս միտքն յանկուցանել 'ի հաճութիւն վերոգրեալ պատրիարքական տնօրէնութեան Ձերոյ, որ թաղական խորհրդոյն միջոցաւ արդէն հաղորդուած էր նոցա, յանկարծ կ'ընդունիմ առ 'ի Ձէնջ երրորդ գրութիւն մը, յորում բոլորովին անյիշատակ թողլով բերանացի և գրական խոստմնաւոր առաջարկութիւններդ, քարոզչական պաշտօնին Առաջնորդականին հետ լծորդութիւնը՝ եկեղեցւոյ և Սահմանադրութեան հակառակ գոլ կը ցուցանէք, իրրու թէ ես ինքն եղած ըլլայի զայդ առաջարկողն ու խոստացողը. մինչդեռ՝ ինչպէս որ գիտէք, նոյն իսկ Ձեր Բ. սրբազնութիւնն էր զայդ առաջարկողն ու տնօրինողը։

Բարձրաշնորհ Տէր, ներեցէք ինձ ըսել որ անմեկնելի է ինձ համար մարտ 28 ի և ապրիլ 19ի նամականւոյն ներքեւ մի և նոյն պատկառելի ստորագրութիւնը տեսնուիլը, քանի որ մին զմիւսը կը հերքէ բացարձակապէս։ Ձեր Բ. Սրբազնութիւնը՝ իբրեւ Պատրիարք Կոստանդնուպօլսոյ՝ իւր նը-ուաստ այլ օծակից եղբօր առաջարկութիւն և խոստում մը ըրած է, զոր յետոյ եկեղեցւոյ օրինաց և Սահմանադրութեան հակառակ գոլ կը վճռէ։ Ձեր Բ. Սրբազնութիւնը միանգամայն և ժողովրդեան մը հանդիսաւոր խոստում մը ըրած է որուն ապախտ ըլլալիը, եթէ չենք սխալիր՝ տեղի տալ մընէ ժողովրդեան իւր նախկին պահանջման մէջ յարատեւելուն, նորանոր դժգոհութեամբք։

Ապաքէն ոչ ես և ոչ Պէշիքթաշի ընտիր հասարակութիւնը չենք ուզեր երբէք եկեղեցւոյ օրինաց և սահմանադրութեան հակառակ դրից մէջ գտնուիլ. բայց փափաքելի էր մեզ գիտենալ թէ եկեղեցւոյ ո՞ր օրէնքն է այդ, Սահմանադրութեան ո՞ր յօդուածն է այն որ Ձեր յօժարակամ նախորդ որոշումը կարգելուն բացարձակապէս։ Եւ ի՞նչպէս իսկ կարելի էր յայտնապէս որ եկեղեցւոյ և սահմանադրութեան օրինաց ներհակ տնօրէնութիւն մը ընէր Բարձրաշնորհ և Աստուածարան Պատրիարք մը որ անոնց հաւատարմութիւն ուխտած է հանդիսապէս։ Մանաւանդ թէ՝ թո՛ղ ներսի ինձ համարձակ ըսել որ եկեղեցւոյ և սահման-դրութեան հակառակ տնօրինութիւն մը՝ ուրիշ և առաջարկուէր անկարելի էր որ ընդունելութիւն գտնէր Հայաստանեայց եկեղեցւոյ եպիսկոպոսէ մը։

Արդարև ցաւ է ինձ տեսնել, Բարձրաշնորհ Տէր, որ նախանձայոյզ օրինապահութիւն պահել կարծուի հոն՝ ուր խնդիրն տնօրինութիւն մը կարող էր Զմիւռնիոյ և Պէշիկթաշի բարեպաշտ հասարակութիւնները գոհացընել, յուսմունքն հանդարտեցընել և վերջապէս աւարտ տալ խնդրոյ մը որ այսքան ծանրացաւ դժբաղդարար, և որոյ պատասխանատուութիւնը կը մերժեմ ամենայն ի սուտս։

Այո՛, եթէ Ձեր Բ. սրբազնութիւնը առանց նախապէս մեր հաւանութիւնն հարցաքննելու՝ հապճեպ չտապանոր հեռագրեց հրաման ըրաւ Զմիւռնիոյ հրաւիրակաց փութալ ներկայանալ 'ի մայրաքաղաքս, որով և Առաջնորդական խնդրոյն այս աստիճան կնճռուելուն առիթ տրուեցաւ։ Ձեր Բ. Սրբազնութիւնը իւր բնատուր խոհեմութեամբն իմաստասիրեց յետոյ որ Պէշիքթաշի ժողովուրդն ևս իրրև Հայոց եկեղեցւոյ հարազատ որդիք արժանաւոր էին յարգանաց, ուստի և նոցա թախանձանացն ևս մասամբ իւրք գլխանիլ յանձն առաւ։ Զգիտեմ թէ ի՞նչ դատ և անիմանալի պատճառներ յետոյ կը նշանակեն արդ զԲ. Սրբազնութիւնդ իւր դգօն տնօրինութենէն, որով մենք բռնադատուինք զրկել զմին յերկոցունց ժողովրդոց անտի, և նախամեծար համարել զմիւսն ընդդէմ արդարութեան, ինչպէս Ձեր վերջին գիրն մեզ կ'առաջարկէ։

Ապաքէն մեծապէս շնորհապարտ ենք Զմիւռնիոյ բարեսէր ժողովրդեան որ մեր վրայ այժմէն այնքան համակրութիւն կարտայայտէ։ Բայց և չենք կարող ապաշնորհ գտնուիլ Պէշիկթաշի բարեգործով ժողովրդեան ևս հինգ տարիէ աւելի ժամանակ մեզ պատուած է և յանձնած։ Մենք կը փափաքինք գոհացընել երկու ժողովուրդն ևս, անձնանուէր եռանդեամբ քարոզելով նոցա զբանն կենաց. և յոյս մի այսպիսի ունիմք որ մեր ազգանուէր սպասաւորութեանն ի փոխարէն շարունակէ մին այն յարգանաց հաւատիքը՝ զոր միւսը նոր արծարծ կ'սկսի մեզ վկայել։

Արդէն կը լսուի որ Զմիւռնիոյ ժողովուրդը անանխանձարար կընդունի որ իւր հովիւը երբէք երբէք յայց եկանէ եղբարցն ի Քս. որ ի Պէշիքթաշ։ Կը յուսայի որ Պէշիքթաշի ժողովուրդն ևս զնոյնն ընդունէր եղբայրսիրաբար, եթէ ապրիլ 19ի յետին տնօրինութիւններդ չհասնէր դժբաղդարար վեր ի վայր առնել զայս զեղեցիկ ներդաշնակութիւն։

Բարձրաշնորհ Տէր, դուք ինձ առաջարկեցիք երկու պաշտօնն ևս համաձօրդել, ես խոստացայ ընդունել։ Յեղյեղուկ խոստում մը՝ կրնայ էր լուծել դիս ի փոխադարձ խոստմանէս. Սակայն ես անկեղծ կը մեռամ. վասն զի այնպէս կը հաւատամ ես՝ որ եպիսկոպոսի մը խոստումը պէտք է նուիրական ըլլայ։ Ուստի և յոյս մեծ ունիմ որ Ձեր Բ. Սրբազնութիւնը վերստին ի նը կատարութիւն առնլով պարապմունքից ծանրութիւնը՝ պիտի բարեհաճի գիջանիլ ի գործադրութիւն իւր նախկին հաշտարար առաջարկութեանը, որով առաջն առնուամենայն յուզմանց և դժուարութեանց։

Միով բանիւ, Բարձրաշնորհ Տէր, կա՛մ այն է որ Ձեր Բ. Սրբազնութիւնը իւր խոստումը կը բարեհաճի կատարել, և կա՛մ այն է որ կը թողու որ մենք նախամեծար համարինք շարունակել մեր խոնարհ պաշտօնին Պէշիկթաշ, ժողովրդեան մը հաւատարմակրութենէն ու յարգանքէն սպասելով մեր գոհութիւնն ու պատիւը, և ոչ թէ ակնախտիլ պաշտօններու կարծեցեալ բարձրութենէն։

Այս է մեր հաստատ համոզումն և որոշումը, զոր կը խնդրեմ որ բարեհաճիք հաղորդել և Մեծ. ժողովականաց։

Մնամ Բարձրաշնորհ Սրբազնութեանդ
ի Պէշիքթաշ խոնարհ եղբայր ի Քս.
26 ապրիլ 1873 ԽՈՐԷՆ ԵՊԻՍԿՈՊՈՍ

(Պիղիմ անլ=եբչբմբզ= կէօրէ, պու մատատէտ մէսուլիյէթ եալընբզ Ս. Պատրիարք հազրէթլէրի իզէրինտէ օլմաբբ, իլլա, պուլունտուղու միւշքիլ պիր հալի պիր ֆուրսաթը ապիմ իթթիխազ իտէրէք, իշի պու բատատէյէ կէթիրմէյէ չալըշան ճիզվիթլէր=էեանի կէրէք Բաթրիգ հազրէթլէրինին վէ կէրէք խորէն սրբազանըն կիզլի վէ աշիքեար տիւշմէնլէրինտէ օլմալըբբր։)

———

Հէմշէհրիմիզտէն էհլի հիւնէր Մըկբրտիչ էֆէնտի Գալֆաեան, օն սէնէտէ եալընբզ պիր տէֆա գուրուլուր պիր սաաթ իճատ իթմիշ օլուպ, վէ վիէննա սէրկիի ումումիսինէ կէօնտէրիլմիշ օլաուզունտան, մէրգումուն քէնտի հիւնէր ու էհլիյէթինտէ տահա զիեատէ քէսպի մէհարէթ իլլէմէսի նիյէթի մէմտուհէսիլէ, միլլէթիմիզտէն վէ մուազզամ պիր ֆամիլեատան օլան մէգատիրշինաս վէ մէարիֆբէրվէր պիր զաթ, կիտիպ մէգբիւր սէրկիի կէղմէսինի արզու վէ միւրատ իլլէտիկինտէն, պու տէֆա 50 ատէտ լիրա իհսան վէ իհսան իլլէմիշ տիր, վէ մէրգում պու կիւն օ թարաֆա եօլճու օլմուշ տուր։

Իշթէ մէտհ ու սէնա վէ թէշէքքիւրի ազիմէ չալեան պիր թէշվիգաթ, վէ տուլղուսուզ զէնկինլէր իշին պիւլիւք պիր իպրէթ վէ նասիհաթ։

Հէրքէսին ախլաղընը պօզմ, գոա օլուպ, վէ պիր թագըմ քէսան թարաֆընտան, մատտի վէ մանէվի սուրէթտէ զայրէթ ալուլարաղ, չբգմտագտա օլան իբի զազէթա, քէնտի քէնտիլէրէ պիր նէվի, ֆագաթ տիւնեատա հիչ պիր միլլէթին իրթիքեատ վէ գապուլ իթմէտիկի եօլտա շ-ռէվ-ռէ իւնվանը վիրէրէք, ատտապ ու ախլէագը վէ տին ու մէզհէպի բարիմալ իթմէքտէ օլտուգլարընտան, պու տէֆա, Բաթրիգխանէ թարաֆընտան, պիր տահա տին ու մէզհէպէ տայիր բէզալէթ

ԼՕՆՏՐԱՆԸՆ ԱԼՖԻԼԼԷՐԻ

ՅԱՍԼԸ ԼՎԼԷԼ

Է.

ԳԱՊԱ ՅՕՐԱԹԷՐԻՆ ՓԻՐ ՍԸՐԸ

(Մանչուէնին 2138 ինճի նիսանսինան պաղբյյէ)

Լաքին, օրատա պիր մէնզարէյի զարիպ, մէրգումա պէքլէմէքտէ իսի։

Շեյլէ քի, մէրգում հավասը հէր վազթ սէրթ վէ պօղուգ օլան նվէրինէ տէօնմիւկինտէ, բէտէրինին, եալընըզճա, վէ հիչ պիր շէյի վազիֆէ իսինմէեէրէք, վէ ենինէ նվէլէթի կիսի, եօրուլմաղճաընա, քէնտի իշլէլ մէշղուլ օլմասընը կէօրմիւշ, վէ օ մէրթէպէ տուլղուսուզլուզընատան վէ խոտպինլիկինտէն տօլայը, գալպինտէ պիր հսկի հսկի հիսս իթմէկէ, վէ ալէյհինտէ տաէթա լանէթլէր օգումտանա պաշլամաղ իզրէ պուլունմաշ իսի իսկ տէ, պիրտէն պիրէ ֆիքրի պիր նուրու թէֆիքքիր իլէ թէնվիր զըլընարընատան, պու իսթիեարընն պու մէրթէպէ զայրէթ վէ գուվվէթ, էլվէրթէ բուհունա վէ գալպինէ հիքմէթ իթմէքտէ ս-ղան ֆէվգէլատէ վէ մուգատատա պիր հագդա մէպնի օլմայը տբր տէյի տիւշունմէկէ պաշլամըշ իսի։

Պու միւլահաղա իզէրինէ, Վիկեամ քէնտի շուեանը իհթիրամ օլան անը տաղ վէ եօրկուն եօրկուն պագրշարընատ տայքի պիր հսկրի ըսպանի պուլունան բէտէրի նէզարինտէ պաշ էյէրէք սէլամ վիրիր։

Մէրգում տեագատ պուլունտուղունատան, էվվալընա ուզրու կիտէր, վէ,

—Վիկեամ, տէր մէրգում, պիր թէհսիրի սէպէպսիզ իսկ, իբթէ եալընըզ իքիմիզ գալարզ, օնլար տէրբեար օլան սէֆալէթիմիզին սօնունա պէքլէմէքտէն պազարազ կիթտիկէր, վէ իհթիմալ որբ քի պիր կիւն իքի վէվալը չօճուգլար պուրատա կէչիրմէքլէրի սէֆիլ պիր էօմրիւ զայա իթտիրէրի իշին թէհսիսէֆ իսէ-ճէքլէր տիր, չի՞ չարէ, հէման Ալլահ պէրատէրէրինճէ օլսուն. չիմտի էվվալտա, սիզ պէնի էյի տէնէյինիզ, սիզին իշին, քէնտի հագդընըզտա, պիր դարարը գավի վիրմէնին վագթի կէլմիշ տիր. պէն խայլի վագթտան պէրու չալըշտըմ. վէ տահատա չալըշաճաղըմ տբր, սիզ պուրատա պէնիմ իլլէ պիրլիքաէ գալտըզընըզտա, կէչիրէճէկինիզ էօմիւբ սէֆալէթ վէ մահրումիյէթտէն իսարէթ օլաճաղ տբր, վէ չալըշմանընը ս, ղեաֆաթ իսկ, անճաղ գալտի-նիզտէ, պօրճունուզու իֆա վէ իճրա իթմէշ օլմազլըզ տուլղուսունու հիսս իյլէմէքտէն մահրում պուլունաճաղ տբր. իմտի, էկէր եանընտա գալարազ, պէնիմ մագսատիմ հէր նէ իսէ, օնա վասբէ օլմազլըզմ նիյէթիյլէ պանա իմտատ ու մուավէնէթ իթմէք իսթէր իսէնիզ, պուրատա գալընըզ, եօղ էկէր պու հալտէն զօրպար իսէնիզ վէ էկէր պէնիմ պու թէքլիֆիմին իճրասը. սիզին գուվվէթինիզտէն եօղտը իսկ, սիզտէ կիտինիզ. վէ՞ատա պէնի թէրբ իթմէնիզտէն տօլաեը գալգին/վէ պիր զօրդու կէթիրմէյինիզ. զիրա, վազտա, պէն չիմտիյէ գատար չէջ տէրալը չէքմիշիմ տիր, լաքին թա սօնունա դատարատա թէհամմիլ վէ ճէսարէթ իսիպ չէքմէհկիմ տիր. վէ ճէնապը Հազրատտանա նիեազըմ պու տուր քի, պունլարա տաեանապիլմէքլիքիմ ֆիքիրէհաթընա նայիլ օլմազպընն ճանընը արմազան։

—Լաքին, եարէտէրիմ, հիչ սէյիլ իսկ տաճընը օլ պատոյ... գատբը տէյի՞ըմիսինիզ, տէր Վիկեամ։

Բէտէրի կէօզլէրինի բույի ասիմանէ տօղրու գալընըրարզատան սօնրա,

—Պէլէի, էվվատըմ, պիր իքի սէնէտէն, վէ եախատ տահա զիեատէ սօնրա, քէնտի մագսատիմ հագդընատա, սիզի մանիմամ վիրէպիլմէյէկիմ տիր, վէ հիչ շիբ-հէ եօղ տուր քի սիզ տէ օլ վազթի, պէնիմ պու թութտուղում թարիգի, եանի կէնճիլիկինիզին էն կիւզէլ կիւնլէրինի զայա իթմէքլիկիմի աֆվ իսէքսինիզ տիր։

—Ա՜հ, պատատաճընըմ, պէն տուրա սիզին նիյէթ ու մագսատինիզ ալէյհինտէ պիր շիբհէյ զահիպ օլմանընընը տբր, տէր եիքսէք սէս իլէ մէրգում։

—Տիմէք տիր քի, եանընտա գալմազ իսթէրսինիզ, էյլէ՞ մի։

—Էվվէթ, պատատճրըմ։

Պէտատան իսթիեար պու լաղբրը իւզէրինէ սիքիթ իսէր, վէ մէրգում սինէսինէ չէքէրէք սըզը սըզը պէյնուանա պաղագնա տարընընը։

Վիկեամ պաչընը պու արատա եօղարը գալընըրարզընատա, մէրգումուն սօղուն վէ չուգուր չուգուր եանագլարընտան աչաղը սէսսիզէ, էպլէպի թանէսի կիպի եաշլար աղմազատա օլտուզուն կէօրիւր։

—Ա՜հ պատատճրըմ, ապա՞ եօրուանուգ տէր Վիկեամ քէմալ մէրթէպէ միսթէսսիր օլատաղ։

—Ա՜հ էվատըմ. Ալլահ օնլարընն թ ապիրատթլարընա մաղֆիրէթ պուլուրսուն, տէր իսթիեար բէրէքէյէրէք։

—Մի՞ պատատճրըմ, պիզ օնլար իշին տուտարար իթմէյէսիզ։ էյլէ տէյի՞մի։

—Էվվէթ, էվատըմ, էվվէթ, պիզ օն-

պէնոլէրի եաղմամալարը, վէ եազոբգ-լարընտա, կրօնական ժողով թարա-ֆընտան, իճապը իճրասընա պագը-լոճաղը իխթար օլունմուշ տուր։

Պիզճէ գապահաթ օնլարտան զի-եատէ էհալիտէ տիր։

* * *

«Բիլիսէճէ իսլահաթ» իւնվանը յլտ սապահքի նիւսխէմիզոէ տէրճ օլու-նան պահս իչին հէր նէ գատար «պա-գը յլյէսի ախշամ տէնիլմիշ իտի իսէ, եէրիմիզ միւսաատէ իթմէտիկինտէն, պիզզարուը բազար իրթէ-ինէ թէէիր օլունմուշ տուր։

———

. . . Խմբագիր,

Հետևեալ շրջաբերական գիրը՝ որ խորհրդոյս կողմանէ Ցաճկաստանի ընդ-հանուր վանական միաբանից հաղորդ-ուած է, մէկ օրինակն ալ Ձեզ կ'ու-ղարկեմք 'ի հրատարակութիւն։

Ազգ. վանքերից խորհրդոյ
Ատենադպիր
Թ. Բագրատունի

Անցուցած ցարդ ստացած էք Ազգ. վարչութեան կրն. և Բող. խառն ժո-ղովոյ կողմէ վանքերից համար պատ-րաստուած և վաւերացուած տպեալ Սահմ. հրահանգը, որուն մէջ վանքե-ից բարեկարգութեան և օրինական ըն-թացից համար պէտք եղած կանոննե-րը մի առ մի գծուած են։ Վանքերից խորհուրդս մեծայոյս ըլլալով որ զատ-ուարժան Միաբանութիւնդ նոյն հր-ահանգին համաձայն վանուցդ Տնօ-րէն խորհրդը կազմած է արդէն, կը խնդրէ որ նոյն խորհրդոյ կազմութիւ-նը՝ հանդերձ ընտրեալ անդամոց ցու-ցակն 'ի պաշտօնէ տեղեկագրէ խոր-հրդոյս։ Իսկ թէ որ տակաւին կազ-մուած չէ, խորհուրդս կը խնդրէ նաև որ բարեհաճիք ժամ յառաջ կ'զմել և տեղեկագիրն ուղարկել մեզ, որպէս զի կարող ըլլամք մեր պաշտօնական յարաբերութիւնն սկսիլ վանական Տնօրէն խորհրդոյդ հետ։ Ինչպէս կը տես-նիք՝ հրահանգը, և քան զայնմ պէտք եղած բարեկարգու-թեանց գործադրութեանը հոգ տար-ուի յոգուտ և 'ի յառաջադիմութիւն Ս. վանուցդ։

Այս առթիւ հարկ կը համարիմք յաւելցնել նաև որ վանուցդ մէջ գըտ-նուած Միաբան վարդապետաց և ու-սուցչաց իշխանութիւնը, վէ եազոբգ-լարընտա, կրօնական ժողով թարա-ֆընտան, իճապը իճրասընա պագը-լոճաղը իխթար օլունմուշ տուր։

Պիզճէ գապահաթ օնլարտան զի-եատէ էհալիտէ տիր։

* * *

«Բիլիսէճէ իսլահաթ» իւնվանը յլտ սապահքի նիւսխէմիզոէ տէրճ օլու-նան պահս իչին հէր նէ գատար «պա-գը յլյէսի ախշամ տէնիլմիշ իտի իսէ, եէրիմիզ միւսաատէ իթմէտիկինտէն, պիզզարուը բազար իրթէ-ինէ թէէիր օլունմուշ տուր։

———

. . . Խմբագիր,

Հետևեալ շրջաբերական գիրը՝ որ խորհրդոյս կողմանէ Ցաճկաստանի ընդ-հանուր վանական միաբանից հաղորդ-ուած է, մէկ օրինակն ալ Ձեզ կ'ու-ղարկեմք 'ի հրատարակութիւն։

Ազգ. վանքերից խորհրդոյ
Ատենադպիր
Թ. Բագրատունի

Անցուցած ցարդ ստացած էք Ազգ. վարչութեան կրն. և Բող. խառն ժո-ղովոյ կողմէ վանքերից համար պատ-րաստուած և վաւերացուած տպեալ Սահմ. հրահանգը, որուն մէջ վանքե-ից բարեկարգութեան և օրինական ըն-թացից համար պէտք եղած կանոննե-րը մի առ մի գծուած են։ Վանքերից խորհուրդս մեծայոյս ըլլալով որ զատ-ուարժան Միաբանութիւնդ նոյն հր-ահանգին համաձայն վանուցդ Տնօ-րէն խորհրդը կազմած է արդէն, կը խնդրէ որ նոյն խորհրդոյ կազմութիւ-նը՝ հանդերձ ընտրեալ անդամոց ցու-ցակն 'ի պաշտօնէ տեղեկագրէ խոր-հրդոյս։ Իսկ թէ որ տակաւին կազ-մուած չէ, խորհուրդս կը խնդրէ նաև որ բարեհաճիք ժամ յառաջ կ'զմել և տեղեկագիրն ուղարկել մեզ, որպէս զի կարող ըլլամք մեր պաշտօնական յարաբերութիւնն սկսիլ վանական Տնօրէն խորհրդոյդ հետ։ Ինչպէս կը տես-նիք՝ հրահանգը, և քան զայնմ պէտք եղած բարեկարգու-թեանց գործադրութեանը հոգ տար-ուի յոգուտ և 'ի յառաջադիմութիւն Ս. վանուցդ։

Այս առթիւ հարկ կը համարիմք յաւելցնել նաև որ վանուցդ մէջ գըտ-նուած Միաբան վարդապետաց և ու-

---

լար իշին տուալար իթմէլիյիզ։ Վէ ճէնա-պը Հաղդատ պիզիմ տուամիզը դ տապուլ իտէճէք տիր։ Ֆիրա ճան ու տիլտէն վէ խալիսէթ իւզրէ օլաճաղը աշիքեար տըր։

Իխթիեար պու արատա քէնտույի ու-նութմուշ օլտուզունտան, հէման կէօզէրի եաշընը սիլիկի պիրլէ, եէնէ իշինին պա-շոնա կէչէրէք չալըշմաէա պաշլար։

—Վէ արթըգ, էվլատըմ, չալըշմաէա պաշլամալըեզ։ Տէր մէրգում զայէթլէ թէէսիրլի պիր սէս իլէ։ Վէ չունու տա-խի տէրիսթրը իթմէլիսինիզ քի։ Պիզիմ քէնտիքէ յի վագթ ու սատթլարընդզ ու-մուտ պիր նէյէթէ մսխատուս պուլունմագ-տա տըրլար։

Բէտէր վէ օղուլ։ Զաթէն ալընմըշ օլ-տուգլարը էօմրիւն տէվամընա պաշլարլար։ Մէրգումանդան պու հալ վէ էօմրիւրլէրի տէօրթ սէնէտէն պէրու տէվամ իթմէքտէ իքէն։ Նէ պէր կիւն Ֆօրսթէր թ-ուրաֆընտան պիր շիւրհէ։ Վէ նէ տէ Վէյեամ թա-ուրաֆընտան պիր թէրէտտիւտ ղուհուրա կէլմիշ իտի։

(Տէվամ)

Զաթ իրէյի։ 25
Ճէհրի. կիւնլիւք Ֆիեաթ լիրա. 7 10

———

ԳԱԼԱԹԱ ԲԻԱԶԱՍԸ

Էսկ. Ուրբ. 27 ապրիլ	պիշամ գաբ.	60-31
» 28 »	սապահ աշքլոը	61-04
» »	սաաթ 6	61 00

Իսթիգրաղ 1863	371-
» 1868	781-
» 1869	322-
» 1872	92-12
Քրէտի պանգա հիսսէլէրի	18-17
Յոսիէթ Օսթրո Թիւրք	11-50
Յոսիէթ ժէնէրալ ագսիոնլարը	
Յոսիէթ Օթոման	6-25
Վէրիսի գումրանեասը	4-38
Պոսֆոր պանգասը ագսիոնլարը	8-38
Շեմէնտրֆէր սէհիմլէրի էսկի	173-3/4
» » եէնի	82-
Եէնի Թրամվայ հիսսէլէրի	14 70
Ագճէ փայիզի	10 110/0

———

ԱԳՃԷԼԷՐԻՆ ԲԻԱԶԱՍԸ 28 ԱՊՐԻԼ

Ինկիլիզ վիրասը	110-08
Ֆրանսըզ ալթունու	87-16
Բոլ	39-15
Գըրմից ալթունու	51-25
Պէեազ մէճիտիէ ֆարգը	1-24
Մէթալիք ֆարգը	1-34
Պէզիկ »	
Պագըր	120-
Կէլէճէք գուրօն սքոնթոսու	0,0 2 1/2

———

ՏԱԽԻԼԻՍԷ

Տիւն սապահ, Ֆէնէրտէ կէնճ պիր վարժուհի, էվին ճամլարընը սիլտիի սրրատա սօգաղա տիւշիւպ, գաֆասը եարբըմշ տըր։ Մէրգումէնին գուրթուլաճաղընա իւմիտ եօղ տէրլէր։

—Վօյատան Գուրիէեէ չու վէճհիլէ եազըմըշ տըր։

«Ապրիլ 28 ոէ, Լարիսա եագընը-ընտա վագը Զարքօ նամ մահէլլէն իքի սաաթ մէսաֆէտէ օլան կըրիզեա-նօ գարիեէսինտէ իւչնէֆէր հայտուտ-լար, գօյուն սահիպի օլան պիր քիմէս-նէյի իլէ գօյուն սաթընը ալմագ իչին Թրրհալաեա կէլմիշ օլան պիր Բում գասապը ախզ ու կիրիֆթ իտէրլէր։

Կըրիզիանօ էհալիսի, մէգքիր վա-գանընը խապէրինի ալտրգտա, սիլահ-լանըպ հայտուտլարը գօվալամագ իչին արգալարընտան կիտէրլէր, կընօշօրի վէ ճիվար քէօյլէրի էհալիսի տախի հայտուտլարը գօվալաեըպ, կըրցիիա-նօտան իքի սաաթ մէսաֆէտէ Սէրիս-գօնամմահէլլէ, հայտուտլարա գա-վուշուրլար, հայտուտլար օրատա, կէրի տէօնիւպ, պիր Ուլա'լը չօպանը թա-պանճա իլէ էօլտիւրիւրլէր։ Էհալիի մէրգումէ, գա՝չմալարը միւմքինսիզ օլ-սուն իչին, հայտուտլարընը էթրաֆընը չէնպէրվօրի գուչատըրլար վէ պատէ-հու մէգրիւր չէնպէրի սրգըշտրը-ըգ, հայտուտլարընը իչինիւտէ թիւ-ֆէնկէ վուրուպ էօլտիւրիւրլէր։

Լեալէթ էհալիսի, պու գըշ պիր չօգ հայտուտլուգ իճրասընտա պուլունան մէրգուման իչ նէֆէր հայտուտլարընը վիճուտինի օրթատան գալտրրտրգլա-ըը իչին, կըրիզիանօ վէ կընօշօրի էհա-լիսինէ իգհարը թէչէքքիւր իթմէքտէ տիր։

—Ղաղէթամըզ պասրմագ իւզէ իքէն, պիզէրէ վիէննատան չէքիլմիշ պիր թագըմ թէլէկրաֆնամէլէր թէպ-լիզ օլունմուշ տուր, մէգքիր թէլէկ-րաֆնամէլէրէ նէզարէն, պօրսանընը հալի ֆէնալաշմըշ։ Պուխարա, տէրլէր-սօնյատէրէճէնէ վասլ օլմուշ տուր։ Պօրսա գարանմըշ վէ շիմտիլիք ասլա-իշ օլմամագտա տըր։ Պու հալին էօ-նիւնիւ ալմագ իչին լազըմ կէլէն թէտ-պիրլէր հագգընտա իսթիչարէ իթմէք իւզրէ, պիր թագըմ պանքէրլէր իճ-թիմա իլէմիշլէր տիր։

(Լա Թիւրքի)

ՂԱՐԻՊ ՊԻՐ ՎԱԳԱ

Եէնէա գազասընտա Զակօր նահ-եէսինտէ վագը խոգամնէլ գարիեէսի սաքինլէրինէն Ըրզատ Զօյի Գաֆիճ նամ քիմէսնէնին պէօյիւք օղլու Ան-տրէաս նամ տէլիգանը, Գուրէնտուս նահիեէսինտէ վագը Գարիճ չիֆթլի-կինտէն օլուպ, քիւչիւք եաշընտան պէ-րու խոգամնէլ գարիեէսինտէ պիրինին խանէսինտէ պուլունան Էսքսիզ Շա-նա նամընտա պիր գըզընը աշգ ու մու-հապպէթինէ պէնտ օլարագ, կիթտիք-ճէ աշգը զիեատէլէշմէքլէ, պունտան իքի մահ մուգատտէմ, մէրգումէյի նիքեահլէ ալմըշ իսէ տէ, աշգընընչիտ-տէթինտէն մուամէլէի զէվճիեէթ իճ-ըասընա մուվաֆֆագ օլտմատըգընտան, պու հալ քէնտիսինէ զիեատէսիլէ ա-ղըր կէլմիշ, վէ տէրունի մուհապպէթ վէ ալէագասընը տահա զիեատէ ար-թըրմաեա սէպէպ օլմուշ օլտուղուն-տան, ապրիլին սէքիզինճի, եէնի Բոս-գալեանընը իլք կիւնիւ կիճէսինտէ, սա-քին օլտուգլարը խանէտէ եալը-նըզ գալտրգլարընտա, մէրգում Անտրէա մէրգումէ իլէ մուամէլէի զէվճիեէ իճրասընա խայ իճէ չալըշ-մըշ իսէ տէ, եինէ մուվաֆֆագ օլտ-մատըգը իչին, սէվդասընընչիտտէ-թինտէն քէնտիսինին գուլլանմագտա օլտուղու էլ պըշաղը.լա գարբսընը պօ-ղազլոեըպ հէլտագ իթտիքտէն սոնրա, քէնտիսինի տախի, դարնընտան վէ պօղազընտան վուրարագ վէֆաթ իյ-էմիշ տիր։

(Եանեա)

ԼԷԶԱՆՖԷՐ ՏԸ ԲԱՐԻ

ԲՍԱՎԻԷ ՏԸ ՄՕՆԹԷՐԷՆԻՆ

Շէօհրէթլիր Բսավիէ տը Մօնթէ-բէն նամ միւէլլիֆին էսէրի օլան, Լէզ Անֆէր տը Բարի եանի Բարիզին ճէ-հէննէմլէրի սէրնամէսի իլէ պիթիւն Լէվրօպատա չէօհրէթ պուլմուշ օլան իշ պու հիքայէյի զարիպ, պու տէֆա թէմիզճէ թիւրքճէյէ թէրճէմէ օլուն-մուշ օլուպ, Էրմէնիճէ հրատարակ իլէ հաֆթատա պիրէր գըլմա թապ ունէր օլունաճագ տըր։

Հիքայաթը մէգքիւրէ օթուզ գը-թատան իպտիդա սլտրագ, օղուճանը հայրէթէ կիրիֆթար էտէրճէսինէ բէք չոգ։ Ճայիպ ֆրգրտարը չամիլ օլտու-ղու հալտէ, եէթմիշտէն զիե տէ տա-խի թասվիրի պուլունաճագ տըր։

Ագանէրիմիզ իչիւն հէր պիր գը-թասընը Ֆիրանթը 100 փարա օլուպ, եէտլէրինէ վասլ օլտուղունտա կէթիր-էնէ փարասընը թէտարիք իտէճէքլէր տիր։

Ֆիթագը մէգքիւրիւն խիթամընտա, ագանէ եազըմըշ օլան գ.թթլարը իամ ու շէօհրէթլէրի տախի գիքը օլունա-ճագ տըր։

Հէր պիր հիքայէնին այրը այրը լեզգէթի վէ մուհասսէնաթը օլտուղու կիպի, իշ պու հիքայէնին տախի նիչէ մուհասսէնաթը օլտուղու էրգագընա մալիում օլմաղընը, միլլէթէ ուֆագ պիր խըտմէթ իյլէմէք էֆքարը խալիսէսի իլէ պէօյլէ պիր միւշքիլ թէչէպպիւ-սաֆիրմըզա էրգամը միւթալաա թա-ուրաֆընտան մունթազըր օլտուղումուզ թէչվիգաթա մաղհար օլուրուզ տէյու քէնտիմիզի թէսէլլի իթմէք սէ.իզ։

Ց. Սալքսանեան

Ի՞ՆՉ Է ՁԵՌՔԸ

Ձեռքը մատներով մէկ տեղ շոշափման զգայարանքն գլխաւոր գործարանն է, և շատ նկատումներով զգայարանաց ամենէն զարմանալին։ Աչքը ականջը և նռգունքը, կրաւորական են, նոքա միայն բաց կը կենան և լոյսը ձայնը և հոտերը ներս կը մտնեն։ և մեք կստիպուիմք տեսնելոյ լսելոյ և հոտոտելոյ։ իսկ ձեռքը ներգործական է, ինչ բան որ պիտի շոշափէ կընտրէ, և իւր ուղածը կը շոշափէ։

Ասկէց զատ ձեռքը ուրիշ զգայարանաց պաշտօններն ալ կը կատարէ. կոյրի մը ձեռքերը անոր ճամբայ գտցած առենը իրրեւ աչք երթալու կողմերը կորոշէ։ Նաև գուցէ շատերը լսած կամ տեսած են, որ աչաց պէս գիրեր կորոշէ և գիրքեր կը կարդայ։

Նոյնպէս յօժարութեամբ կը ծառայէ խուլին, որովհետեւ երբոր լեզուն համր է և ականջը խուլ՝ մատները կ'խօսին դիմացինին աչքին և խօսելու պաշտօն կ'կատարեն։ Ամէն ուրիշ զգայարանաց գործարանները մինչև անգամ իրենց կատարելութեանց մէջ ձեռաց կ'նայի որ իրենց կարողութիւնները ընդարձակէ։ Ձեռքը կ'չինէ դիտակ աչքին համար որով ատղեր զննելոյ և խաշրաացոյց որով ամենափոքր մէջատները և առարկաները քննելոյ և զանազանելոյ։ Ձեռքը կ'յորինէ այնպիսի գործիքներ որոնցմով ականջը կը զուարճանայ, և կը բրգնէ ծաղիկներ ռնգաց համար, որ կ'բաղձայ զանոնք հոտոտելոյ և լեղուն եթէ չունենայ ձեռքը իրեն ծառայող՝ հրաժարելու կըլլայ իրը ճաշակին տերը ունեցած գահէն, համառօտիւ կրնայ ըսուիլ, թէ ձեռքը բոլոր իւր ընկեր զգայարանաց օգնականը և հաւատարիմ ծառան է։

Եւ թէ որ սյսպէս ընդարձակ կերպով կը ծառայէ ձեռքը մարմինին՝ ոչ նուազ կ'յայտնէ նաև մարդուն կամքը՝ զօրութիւնը և բաղձանքները։ Սուր մը դիր անոր մէջ, և ահա կ'պատերազմի քեզի համար, բահ մը դիր և կ'հերկէ, քնար մը դիր և կը նուագէ. գրիչ մը դիր և կ'խօսի, կ'ջատագովէ և կ'աղերսէ քեզի համար։ Շոգեգործիք մը ո՞չ այլ ինչ է, այլ աւելի սեծ ձեռք մը որ չինուած է մարդուն փոքրիկ ձեռքերովը՝ որպէս զի նորա կարողութիւնները ընդարձակէ։ Ելեքտրական հեռագիրը ո՞չ այլ ինչ է, այլ միայն երկար գրիչ մը այն փոքր ձեռքին համար որ կ'գրէ։ Ամէն այն վիթխարի թնդանօթներն ու այլ պատերազմական զէնքերը որոնցմով այնքան երակտրար կ'ապանեն մարդիկ իրենց եղբայրները՝ մի միայն կոյսին ձեռքերն են որք սառեալ ևս մեծ, զօրաւոր, և արիւնալից եղած են։ Ի՞նչ է քաղաք մը. ի՞նչ են երկրագունտիս բոլոր քաղաքներն ու երկիրները և նոյնիսկ երկրագունտը նկատելով զայն մարդուն անոր վերայ բերած ամենայն փոփոխութեանց մէջ՝ ոչ այլ ինչ այլ միայն այն հսկայ ձեռաց գործքը, որով մարդկային ազգը իրրև հզօր մարմին մը դարձ՝ ի դոր իւր կամքը՝ ի գործ դրած է անոր վերայ։

Երբ կ'մտածեմք ամէն այն գործոց վերայ, որք մարդու և կնոջ ձեռքով եղած են, սկսեալ այն օրէն՝ երբ նուին ձեռքը արգիլեալ պտուղէն բերցուց, մինչև այն ժամին՝ երբ աշխարհի վրայի ջոջիջախեալ ձեռքերը ամենաալի խաչին վերայ բեւեռեցան՝ և նաև՝ ի սկզբանէ անտի համայն մարդկային ձեռաց բարի և չար գործքերը՝ յայնժամ կ'ստիպուիմք ձեռքերնիս վեր վերցնելոյ և նայելոյ անոր վերայ զարմացմամբ և ահիւ. զի՝ ի՞նչ մեծ ուսքանչելի գործիք է ան վասն բարւոյ և վասն չարի։

Խ. Հ. Սոֆիան Իթիւճեան

ԱԼՖՐԵԴ ԴԸ ՄԻՒՍԷ

ԴԱՐՈՒՍ ՄԷԿ ԶԱՒԱԿԻՆ ԹՈՍՏՈՎԱՆԱՆԴԸ ԹԱՐԳՄԱՆԵԱՑ

ԳՐ. ՁԻԼԻՆԿԻՐԵԱՆ

'ՀԱՏՈՐ Ա·

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ՏԷՏԷԵԱՆ

Այս վէպը որ՝ ինչպէս գիտեն լեզուագէտ ազգայինք՝ Ֆրանսայի բանահիւսական փառքերուն մին է՝ Ալֆրէտ Միւսէ երկինք և երկիրը, զԱստուած և բնութիւնը, ծաղիկը և չիւղը, սէրը և կինը երգելու առեն ընկերային ահռելի վերք մը կը նշմարէ, նաև ապագայ սերնդոց մէջ այս հիւանդութեան ճարակուելու սպառնալը կը դիտէ կամ կանխաւ կ'զգայ, և քնարը գետինը դնելով վիրահատին կտրոյը կ'առնու։ Թագաւորներուն բռնաւորութենէն, կրօնաւորներուն կեղծաւորութենէն, սիրուհիներուն մատնութենէն և հեղինակներուն շահամոլութենէն հետեւող ընդհանուր հիւանդութեան ինքն ալ ենթարկուելով, կերթայ ծունր կը դնէ՝ չէ թէ ժէզուիթի մը, չէ թէ թարթիւֆի մ՝այլ տասնեւիններորդ դարու առջև, և հոն իր հիւանդութիւնը կը յայտնէ, իր մեղքերը կը խոստովանի։

Այս վէպը սռանց ընթեռնլոյ չեմք կարող հոս երկարաբանել այլ պարտին ընթերցասէր անձինք դիմել Յ. Դաֆֆաֆեանի գրանոց և. 12 դահեկան վճարելով, գնել մէն մի օրինակ, որուն Բ. հատորն ալ քիչ օրէն խոստացուի հրատարակել։

ԼԱՄՄԱՌՕՏԻԹԻՒՆ

ՔՐԻՍՏՈՆԷԱԿԱՆ ՈՒՄՄԱՆ

Հայաստանեայց Առաքելական Սուրբ Եկեղեցւոյ

Աշխատասիրութիւն

ՊԵՏՐՈՍԻ Ս· ՇԱՆՇԵԱՆՑ

Բ· Տպագրութիւն

Սոյն դասական օգտաւէտ երկասիրութիւնն, որ առաջ հրատարակուած էր Ռուսաստանի Հայոց աշխարհիկ բարբառով, այժմս վերստին 'ի լոյս ընծայեցաւ Ս· Աթոռոյս տպարանէն Տաճկաստանի աշխարհիկ բարբառով, 'ի պէտս Ազգ· Դպրոցաց, որ կը բաղկանայ 200 երեսէ և կը ծախսուի թէ՝ Ս· Աթոռոյս գրատան և թէ՝ Կ· Պոլսոյ Երուսաղեմատան մէջ, 'ի գին 5 ղուրուշ։

ԽԱՍԴԻՒՂԻ

ՔՆԱՇՐՋԻԿԸ

Կ Ա Մ

ՍԻՐՈՑ ՁՈՀԸ

ՏԵՏՐԱԿ ՀԻՆԳԵՐ ՐԴ

ԱՇԽԱՏԱՍԻՐԵԱՑ

Տ. Դ. ՓԱՓԱԶԵԱՆ

Կը ծախսուի ամէն Հայ գրավաճառաց քով և կամուրջի գլխու պարագան։

Եւ խաղիւղ Պ· Մանուկ Թէրեզեանի սրճարանը։

Գին միոյ տետրակի 40 փարայ։

ՌՆԱԿԱՆ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ

ԱՌԵՆԻ ԿՆՈՋ

Ս ԱՐԴԿԱՅԻՆ ՀՐԵՇՆԵՐ

ԹԱՐԳՄԱՆԵԱՑ

ԳԱԲՐԻԷԼ ԳՐԱՍԷՐԵԱՆ

Այս գիրքս՝ որ առաջինն է իր տեսակին մէջ մինչև յարդ մեր լեզուաւ գրուած գրոց, այնպիսի հետաքրքրական տեղեկութիւններ կը պարունակէ մարդկային սեռի հրէշութեանց վրայ, որ արդարև զարմանք կը պատճառեն մարդուս։

Ոտնագիրիք, բազմաստինք, մեծագլուխք, մօրուսաւոր կանայք, այծամարդք, տրիտոնք, յուշկապարիկք, որձևէգք, հսկայք, գաճաճք, պոչով մարդիկ, որոճող մարդիկ, շատակերք, ամենակերք, անկէզ մարդիկ, վայրենիք, արջ մարդ, գայլ մարդ, ոչխամարդ, Օվէր–Իսէլի վայրենի աղջիկը, Պիրէնեանց տղայք, Հանովրացի տղայն, Շամբոնեացի աղջիկը, Ավերօնի վայրենին, երկակենցաղ մարդիկ, լուղակք, ընթացողք, ոստոստողք, շրջանակ մարդ, որովայնախօսք ևն. ևն., ուրոյն ուրոյն ճառուած և նկարագրուած են իրենց բնական պատճառներովը։

Այս գիրքս ունի նաև վեց ճարտարարուեստ պատկեր և մէկ բառարան մը՝ որուն մէջ նշանակուած են ոմանց անծանօթ եղած բառերուն տաճկերէնները։

Կը ծախսուի Գաֆֆեան գրատունը և բոլոր Հայ գրավաճառաց քով, կամուրջի գլուխը Պ· Մատթէոսեանի պարագան և Իսկիւտարու Սէլամիէի ճատէն Զէօմիէկճեան Ստեփան աղայի դեղարանը։

Գին 12 ղուրուշ։

ԻԼԱՆ

Սէրվէր օղլու Արթին դալֆանին քէնտի պօրճարքնա մուգապիլ, Գուզկունճուքտաբի թէրք իթթիկի քէօշկ վէ արսանին թագսիմի հագգընտա պիր գօմիսիոն թէշքիլ օլունմագ իչին, իշպու նիսանին 29 ունճու բազար կիւնիւ սատ՝ 6 տա արսայը մէզբիւրտէ, ասկարը մսթլուպուն պուլունմասը իչին իլան օլունուր։

Ս· Մ· Պէյլիկճեան

ՍՐՀՀԷԹԷ ՎԷ ՍԱՑԻՐԷՑԷ ՏԱՑԻՐ ԻԼԱՆ

Պու տէֆա Մ· Վ· Գասապեան, Վիէննա, Պէրլին, Բարիս, վէ Լօնտրա, վէ Էվրոպանին պաշլըճա մահէլլէրինտէ օլան ֆապրիգալարը տօլաշարագ, հէր նէվի էճզա վէ էտէվաթը խալիս վէ ասլա օլարագ կէթիրթմիշ տիր։

Պաշլըճա Նօրվէճեանին խալիս Մօրինա պալըզը եազլարը, կէրէք գէյյէ վէ կէրէք չիչէկլեր իլե, քէզալիք Հօկ նամ քիմէնէնին սալ պալըզ եազլարընին տէրօղիթօսու, վէ պալըզ եազը իչին պիր նէվի բատվօնտան դաշըգլար քի իշիլտիկինտէ աղրցա լէզզէթինի պըլաշարմագ։ վէ եազ վէ մէրհէմ սիւրմէքտէ թէկէսսիրինի զիեատէ վիրտիրմէք իչին պիր նէվի ֆանէլա ֆիրշալար, վէ հէր ճինս մատէն սալարընին տայիմա թագէսի, վէ գուվվէթէ տայիր էճզալը վէ սատէ էնվայի Պորտօ շարապլարը, Մէնիյէ վէ Գօլօնեալ գումբանեասընին չիքօլթալարը, վէ մէհուր Լիսպէն զօգուլարը, վէ սրճագ վէ ոզուք համամ խրիրթօ, շարապ, սիւտ շուրուպ, սիրքէ, իտարա վէ սայիրլի իչին տիւրլիւ պէ տիւրլիւ աէրէճէլէր, վէ նէմլիքտէն վէ սօուգտան հրֆզ օլունմագ իչին պիր թազըմ գունտուրա իչինէ գօնուլճագ պիր նէվի ֆանէլալը եախօտ ֆանէլասըզ մանթարլար, վէ եէնի ուսուլ իւզրէ կրամ տիրէկլէրի, վէ թէրազիլէր, վէ հէր վագթի իչին թազէ աշ, վէ սօն տէֆալարտա պուլունան Գօնտուրանկօնուն վէ սայիր հէր նէվի Էվրոպանին հազըր մուալիճէկլէրի, վէ սայիր էճզանը էտէվաթլարը, Պազէ զարուսունա գարազըլուն զարշըսընտա, միմանլէյ Մ· Վ· Գասապեանընը 7 նիւմէրօլու մաղազասընտա էհվէն ֆիլեաթլա ֆիրուխթ օլունմագտա տիր։

ՍԱՀԻՊ ՂԱԶԷԹԱ

ԳԱՐԱՊԵՏ Ե. ՓԱՆՈՍԵԱՆ

Գալաթատա Բէյնճէ մպիհ բազարընտա Դ· 29 Իրսի խանընտա

NORTH BRITISH AND MERCANTILE

A. D.

1809

ԵԱՆԿԸՆ ԻԶԻՆ ՍԻԿՈՒՐԹԱ

ՆՕՐԹՕՂ ՊՐԻԹԻՇ ԷՆՏ ՄԷՐՔԱՆԹԱՅԼ

	(Լիր· Ինկ)
Ասըլ սէրմայէ	2·000 000
Թարիխէ տէկին սէրմայը իհթիեաթիյէ Լ· Ս· 528·803	
Բեարտան արթիրըլմըշ օլան 250 000	
Եանդէն չիւպէսինին եըլաբ՝ իրատը	708·000

Իշ պու գումբանեա 1809 տա, եանի պունտան 62 սէնէ էվվել թէշքիլ օլունմուշ օլուպ, վէ քէնտի սէրմայէսինտէն մատտէ քեարտան արթիրըշը պիւյիւք մէպլաղ իլէ տիւնեանքն էն պիւյիւք շիրքէթլէրին սրբասընա կէշմիշ տիր։

Կէրէք էհալինին քէնտի մաղազասընտա, վէ կէրէք իսթանպոլ՝ վէ Գալաթա կիւմրիւքլէրինտէ պուլունան մալլէրի վէ կէրէք էվ, մաղազա վէ էպնէյի սայիրէ վէ էշիա, քէօյլէրտէ վէ եախսա շէհիր իչինտէ սիկուրթա իթմէք իչին իլանիտէր։

Սիկուրթա Ֆունթմագ խոթէյլէնլէր, Դալաթատա Գէորգ պէյ խանընտա Ն· 9, մէզքիւր գումբանեա թարաֆընտան գուտրէթի քեամիլէսի պուլունան աճէնթի Մ· ՈՒԻԼԵԱՄ Ր· ՍՈՒԱՆ միւրաճաաթ իյլէմէլէրի։